

Bil. 44

Khamis

6 Disember 2018



MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

Parliamentary Debates

KAMAR KHAS

Special Chamber

PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL PERTAMA
MESYUARAT KEDUA

KANDUNGAN

UCAPAN DI BAWAH USUL BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN [P.M.17]:

- **Isu Kesihatan Mental Pelajar**
- YB. Tuan Sivakumar Varatharaju Naidu (*Batu Gajah*) [Halaman 1]
- **Klinik Kesihatan Bintangor**
- YB. Tuan Wong Ling Biu (*Sarikei*) [Halaman 4]

**MALAYSIA
KAMAR KHAS
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL PERTAMA
MESYUARAT KEDUA**

Khamis, 06 Disember 2018

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

*[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Mohd Rashid Hasnon)
mempengerusikan Mesyuarat]*

**UCAPAN DI BAWAH USUL
BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN (P.M. 17)**

Isu Kesihatan Mental Pelajar

2.34 ptg.

Tuan Sivakumar Varatharaju Naidu [Batu Gajah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih juga diucapkan kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri Kesihatan kerana sudi datang menjawab soalan saya berkaitan dengan Isu Keselamatan Mental Pelajar. Tuan Yang di-Pertua, sering kali, kita hanya akan tahu mengenai kesihatan mental seseorang itu setelah dia melakukan sesuatu di luar dugaan ataupun membunuh diri. Tarikh 10 Oktober diraikan setiap tahun sebagai Hari Kesihatan Mental Sedunia, bertujuan untuk meningkatkan kesedaran umum terhadap kesihatan mental.

Namun, stigma atau tanggapan negatif masyarakat terhadap penyakit ini masih dilihat pada tahap yang sama. Masalah kesihatan mental dalam kalangan anak-anak muda di negara ini disifatkan sebagai membimbangkan.

Kajian Kesihatan dan Morbiditi Kebangsaan 2017 mendedahkan, daripada kira-kira 5.5 juta remaja, seorang daripada lima orang anak muda mengalami kemurungan. Malah, seorang remaja dari 10 remaja direkodkan mengalami tekanan perasaan. Ini adalah satu jumlah yang besar dan memberi satu isyarat yang menakutkan.

Sekolah-sekolah serta institusi pengajian tinggi harus disediakan dengan pakar psikologi untuk menangani masalah kesihatan mental di kalangan pelajar-pelajar di Malaysia. Malangnya, jumlah pakar psikologi dan psikiatri sangat terhad di Malaysia untuk menangani

peningkatan masalah kesihatan mental.

Apakah tindakan serta merta dan rancangan jangka panjang yang akan diambil oleh kerajaan dalam menangani isu ini. Adakah apa-apa kajian terkini dilakukan untuk mengetahui keadaan kesihatan mental di kalangan pelajar-pelajar. Sekian, terima kasih.

2.36 ptg.

Timbalan Menteri Kesihatan [Dr. Lee Boon Chye]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat Batu Gajah. Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) telah menyediakan Dasar Kesihatan Mental Negara dan pada masa yang sama sedang memperkemaskan lagi Pelan Tindakan Strategik Kesihatan Mental Kebangsaan bagi memperkukuhkan penjagaan kesihatan mental di negara ini. Pendekatan yang diambil pada masa ini turut memperluaskan penglibatan pihak NGO serta agensi-agensi lain bagi memberikan liputan yang lebih luas bagi menangani isu kesihatan mental.

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) dengan Kementerian Kesihatan telah mengedarkan surat siaran Pelaksanaan dan Pematuhan Dasar-dasar Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling di Sekolah Rendah dan Menengah Tahun 2017, bertarikh 8 Mac 2017, yang menekankan aspek psikososial dan kesejahteraan mental yang merupakan aspek penting dan perlu diberi perhatian serta fokus utama oleh semua sekolah.

Kementerian Pendidikan Malaysia dan Kementerian Kesihatan Malaysia telah melaksanakan pelbagai usaha dalam membantu murid berisiko tinggi dalam menangani kesihatan mental seperti berikut:

- (iv) melaksanakan Program Minda Sihat yang bertujuan memperkasa murid menangani stres cabaran kehidupan sehari-hari dengan berkesan. Sehingga kini, sebanyak 2,343 buah sekolah menengah seluruh negara terlibat dalam pelaksanaan saringan minda sihat dalam kalangan pelajar. Impak daripada program ini, modul intervensi serta program pencegahan dihasilkan bagi meningkatkan kemahiran gaya daya tindak (*coping skill*) pelajar apabila berhadapan dengan sesuatu masalah dan membantu menangani sikap agresif dan kecelaruan minda termasuk kejadian buli. Antara aktiviti di bawah program ini yang dijalankan melalui Program Minda Sihat adalah saringan *depression, anxiety, stress scale* (DASS), Ujian Daya Tindak, Intervensi Umum dan Khusus serta rujukan kepada pakar psikiatri;

- (v) pada masa ini, Kementerian Pendidikan telah menempatkan guru kaunseling sepenuh masa di sekolah-sekolah mengikut nisbah satu guru kaunseling bagi setiap 500 murid. Ini program di bawah Kementerian Pendidikan. Murid-murid dibantu melalui Intervensi Minda Sihat yang meliputi sesi kaunseling individu dan kelompok menggunakan Modul Kemahiran Kesihatan Mental Remaja dan Modul Pendidikan Kesihatan Remaja yang dibangunkan bersama di bawah Kementerian Pendidikan dan juga Kementerian Kesihatan. Pendekatan kaunseling krisis juga dilaksanakan sekiranya didapati bahawa murid mengalami tanda-tanda kemurungan yang teruk atau mengalami tanda-tanda awal penyakit mental. Guru Bimbingan dan Kaunseling akan berbincang dengan pentadbir sekolah dan ibu bapa atau penjaga untuk merujuk murid berkenaan kepada psikiatri ataupun pakar perubatan keluarga di klinik kesihatan daerah atau di hospital berdekatan;
- (vi) teknik relaksasi minda turut dipraktikkan dalam kalangan murid bagi meningkatkan kestabilan emosi, ketenangan jiwa dan konsentrasi murid. Teknik relaksasi ini amat mudah dilaksanakan dan fleksibel. Sebagai contoh, aktiviti dilakukan dalam tempoh lima hingga 10 minit setiap hari semasa perhimpunan, selepas waktu rehat atau sebelum sesi pembelajaran di dalam kelas. Murid-murid juga dilatih mengamalkan kaedah 10 B bagi menangani keadaan stres pada bila-bila masa, di mana dan dalam apa jua situasi;

■1440

- (vii) sehingga kini, Kementerian Kesihatan telah menyediakan perkhidmatan psikiatri di empat buah institusi mental dan 33 hospital kerajaan di seluruh Malaysia. Di peringkat kesihatan primer juga terdapat sebanyak 958 buah klinik kesihatan yang memberikan perkhidmatan kesihatan mental. Jumlah pakar psikologi berkhidmat di Kementerian Kesihatan adalah seramai 176 orang. Untuk makluman, kebetulan semua *family medicine specialist* (FMS) di klinik kesihatan layak untuk memberi kaunseling dan rawatan pesakit psikiatri; dan
- (viii) Kementerian Kesihatan dengan kerjasama Kementerian Pendidikan turut melaksanakan Pertandingan Video Kreatif yang dapat mempromosi serta memperkasakan remaja dengan mengamalkan gaya hidup sihat dan

menghargai diri. Melalui pertandingan ini, pandangan dan pemahaman remaja berkaitan isu sosial dapat disampaikan dalam bentuk kreatif dan positif yang dapat menarik minat golongan remaja.

Berkaitan dengan isu kajian berkenaan dengan kesihatan mental seperti mana yang disebut oleh Yang Berhormat Batu Gajah, kajian yang paling terkini iaitu Kajian Kesihatan Morbiditi Kebangsaan pada 2017 yang memfokuskan kepada remaja sekolah berumur 13 sehingga 17 tahun, mendapati prevalen kemurungan adalah 18.3 peratus. Kajian Kesihatan dan Morbiditi Kebangsaan Malaysia tahun 2011 mendapati prevalen kemurungan dalam kalangan rakyat Malaysia yang berumur 16 tahun ke atas adalah 1.8 peratus (daripada anggaran 0.3 juta kalangan rakyat Malaysia).

Kementerian Kesihatan juga turut mengadakan kolaborasi dengan NGO dalam melaksanakan program-program kesedaran kesihatan mental bagi pelajar. Usaha ini diharap dapat memberi pendidikan dan kesedaran tentang kepentingan kesihatan mental selain mengenal pasti pelajar yang mungkin mengalami masalah Kesihatan mental. Kementerian Kesihatan akan sentiasa berusaha dengan semua pihak yang berkepentingan untuk memperkukuhkan tahap kesihatan mental masyarakat.

Sebelum saya menutup, Cuma saya hendak tekankan di sini, kita memang faham bahawa masalah mental ini satu masalah yang agak besar dan kita harap dengan ada bantuan daripada pihak NGO dan komuniti untuk kita bersama-sama membantu dalam menangani isu tersebut khususnya dari segi kaunseling di mana kita tidak boleh harapkan. Cuma pakar psikiatri ataupun psikologi yang berikan perkhidmatan kaunseling. Akan tetapi kita harapkan di kalangan NGO ataupun di kalangan masyarakat komuniti boleh tampil ke hadapan untuk mempelajari teknik-teknik untuk kaunseling. Ini akan membantu masyarakat kita. Sekian.

Klinik Kesihatan Bintangor

2.44 ptg.

Tuan Wong Ling Biu [Sarikei]: Klinik Kesihatan Bintangor masih mengalami banyak permasalahan dan kekurangan, sementara klinik menghadapi peningkatan jumlah pesakit setiap tahun.

Klinik Kesihatan Bintangor juga mengalami kekurangan kakitangan yang bertugas dan perkara ini pernah saya usulkan sebelum ini. Akan tetapi perkara yang lebih serius juga perlu dipertimbangkan seperti permasalahan kemudahan kelengkapan bagi kakitangan yang

bertugas dan juga pesakit-pesakit yang berkunjung ke klinik tersebut. Antara kemudahan asas yang amat diperlukan di Klinik Kesihatan Bintangor adalah penambahan alat penghawa dingin untuk keselesaan kakitangan dan pesakit di semua unit.

Selain itu juga, kekurangan komputer untuk tujuan merekodkan data, dokumentasi dan aktiviti-aktiviti lain turut menjejaskan tugas kakitangan yang bertugas di semua unit. Yang amat menyedihkan lain klinik tersebut masih kekurangan kerusi dan meja pejabat untuk kegunaan kakitangan klinik. Klinik Kesihatan Bintangor sehingga kini tidak mempunyai tandas khas untuk golongan OKU. Adakah kerajaan akan meningkatkan dana bagi mengatasi permasalahan seperti ini? Saya mencadangkan kerajaan perlu memberi perhatian lebih terhadap keperluan kemudahan asas seperti ini kerana kekurangan kemudahan asas di klinik juga boleh menjejaskan prestasi kakitangan yang bertugas.

Tuan Yang di-Pertua, Unit Fisioterapi di Klinik Kesihatan Bintangor amat memerlukan peralatan khas untuk rawatan fisioterapi seperti Putty digunakan untuk senaman menguatkan tangan (*strengthening exercise*), *Parallel bar*, *Crutches*, *Walking stick* digunakan untuk *Gait exercise* dan digunakan sekiranya pesakit menaiki ambulans terutamanya bagi pesakit strok dan program orang tua. Selain itu juga, *static bicycle* juga diperlukan di unit ini bagi kegunaan pesakit-pesakit dan orang tua kerana *static bicycle* yang ada sekarang tidak boleh diselaraskan dan amat sukar digunakan oleh para pesakit.

Sebelum ini, Klinik Kesihatan Bintangor mempunyai permasalahan kekurangan tempat kereta awam tetapi sekarang tempat letak kereta baharu sudah dibuat dan diubahsuai dari segi kecerunan untuk keselamatan dan keselesaan pesakit dan kakitangan. Bahu jalan ke klinik juga perlu diperbesarkan untuk memudahkan aliran trafik keluar dan masuk dari klinik.

Tekanan air di klinik ini amat rendah dan menyulitkan proses kerja. Permasalahan ini sudah lama berlaku dan sering diajukan kepada pihak yang bertanggungjawab. Akan tetapi sehingga kini permasalahan tidak diselesaikan. Apakah tindakan kerajaan bagi menangani permasalahan ini tidak diselesaikan? Apakah tindakan kerajaan bagi menangani permasalahan di Klinik Kesihatan Bintangor? Oleh itu, saya berharap Kementerian Kesihatan mengambil tindakan segera bagi meningkatkan mutu perkhidmatan di Klinik Kesihatan Bintangor. Sekian, terima kasih.

2.48 ptg.

Timbalan Menteri Kesihatan [Dr. Lee Boon Chye]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Sarikei yang bertanya dengan beberapa masalah berkenaan dengan Klinik Kesihatan Bintangor. Untuk makluman Yang Berhormat Sarikei,

peningkatan jumlah pesakit berlaku di semua fasiliti kesihatan di seluruh Sarawak, kebetulan di seluruh Malaysia, dengan pertambahan kemudahan dan perkhidmatan kesihatan yang disediakan di fasiliti tersebut. Jabatan Kesihatan sentiasa berusaha untuk melengkapkan kemudahan di 270 fasiliti kesihatan seluruh Sarawak termasuk 114 pasukan perkhidmatan kesihatan bergerak.

Klinik Kesihatan Bintangor merupakan sebuah klinik jenis empat yang beroperasi sejak tahun 1970 yang boleh menampung kedatangan pesakit sehingga 300 orang sehari. Ini memberikan perkhidmatan kepada 33,600 orang penduduk di sekitar Bintangor dengan kapasiti seramai 67 orang pegawai termasuk seorang pakar perubatan keluarga, lima orang pegawai perubatan dan enam orang pegawai pergigian.

Klinik Kesihatan Bintangor dilengkapi dengan perkhidmatan sokongan klinikal seperti makmal dan radiologi untuk memastikan perkhidmatan berkualiti dapat diberikan kepada penduduk. Jabatan Kesihatan Negeri Sarawak sentiasa memantau keperluan perkhidmatan yang diberikan oleh semua fasiliti kesihatan dan akan sentiasa menambahbaik prasarana yang terdapat di fasiliti-fasilitinya termasuk Klinik Kesihatan Bintangor.

■1450

Berkaitan dengan beberapa masalah-masalah yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat Sarikei berkenaan dengan Klinik Kesihatan Bintangor, kementerian ingin memberikan maklum balas berikut:

(i) Isu kemudahan asas penyaman udara.

Untuk makluman Yang Berhormat, alat penghawa dingin yang sedia ada di klinik ini berjumlah 60 unit dan 54 berfungsi dengan baik, manakala enam unit mengalami masalah yang masih boleh dibaikpulih. Kesemua unit penghawa dingin dijadualkan untuk penyelenggaraan secara berkala setiap tiga bulan. Memang ada enam unit yang *malfunction*, okey.

(ii) Kekurangan komputer.

Untuk makluman Yang Berhormat, terdapat 20 unit komputer di Klinik Kesihatan Bintangor dan ia adalah mencukupi untuk menampung tujuan asas seperti merekod data dan dokumentasi serta menyediakan laporan bulanan.

(iii) Kekurangan kerusi meja.

Klinik kesihatan Bintangor mempunyai kelengkapan kerusi dan meja yang mencukupi walaupun diakui kebanyakan meja tersebut merupakan meja lama. Pihak Klinik telah disarankan untuk merancang untuk penggantian aset tersebut melalui anggaran belanjawan mengurus tahunan. Jadi kita harap kita boleh gantikan meja yang lama tersebut. Itu melalui usaha klinik tersebut, okey.

(iv) Tiada tandas khas OKU.

Kebetulan terdapat satu unit Tandas khas OKU di klinik kesihatan Bintangor, ia berada bersebelahan dengan tandas awam di unit pesakit luar. Pihak klinik bercadang untuk menambah satu lagi unit tandas OKU bersebelahan unit Fisioterapi dan Unit Kesihatan Ibu dan Anak.

(v) Keperluan peralatan fisioterapi.

Unit fisioterapi di klinik ini mula beroperasi pada tahun 2017. Oleh itu, unit ini masih memerlukan beberapa peralatan tambahan agar rawatan fisioterapi dapat berjalan secara sempurna dan komprehensif. Untuk makluman pada masa ini, pihak klinik dalam proses untuk mendapatkan sejumlah alatan fisioterapi iaitu dua unit "*putty*", dua "*crutches*" dan dua "*walking stick*". Jadi, ada keperluan untuk menambah peralatan untuk fisioterapi.

(vi) Masalah tekanan air rendah.

Hasil pemeriksaan yang dijalankan oleh pihak Jabatan Bekalan Air Luar Bandar (JBALB) bersama pihak konsesi klinik menunjukkan bahawa masalah ini disebabkan oleh injap air daripada rumah pam pihak Jabatan Bekalan Air Luar Bandar yang tidak dibuka sepenuhnya disebabkan musim kemarau. Walau bagaimanapun, pada masa kini, masalah tekanan air rendah telah dapat diatasi. Pihak Klinik Kesihatan Bintangor juga bercadang untuk membina tong air simpanan bersebelahan dengan bangunan klinik bagi kegunaan operasi harian.

(vii) Pembesaran bahu jalan ke klinik.

Pihak klinik dimaklumkan bahawa Majlis Daerah Meradong dalam cadangan menaiktarafkan jalan masuk ke klinik dan mewujudkan tempat letak kereta di bahu jalan di kawasan luar klinik. Sebagai langkah penambahbaikan, pengawal keselamatan diberi tanggungjawab untuk mengawal aliran trafik di pintu masuk klinik terutamanya di waktu puncak. Kenderaan pelanggan klinik juga tidak dibenarkan diletakkan di bahu jalan memandangkan tempat letak kenderaan sudah dinaiktarafkan di dalam kawasan klinik.

Jadi begitu sahaja jawapan saya, sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Mohd Rashid Hasnon]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Kamar Khas hari ini ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang, hari Isnin, 10 Disember 2018.

[Kamar Khas ditangguhkan pada pukul 2.55 petang]